

Onderwerp	Perspectiefnota 2025	Behandelaar:	directiesecretaris
Datum	27 mei 2025	Zaaknummer:	444859
Portefeuillehouder	Mw. A.C. Sneevliet-Radstaak	Bijlagen:	2

Korte beschrijving voorstel

De Perspectiefnota 2025 geeft het inhoudelijke en financiële kader voor de komende jaren en vormt de basis voor de Programmabegroting 2026-2029. De gemeente Elburg staat voor grote opgaven. De kosten lopen op, bijvoorbeeld door inflatie en extra taken vanuit het Rijk. Tegelijk blijven de inkomsten achter bij die ontwikkelingen. Dat vraagt om duidelijke en moeilijke keuzes.

De nota laat zien voor welke opgaven we staan, welke keuzes nodig zijn en welke voorstellen het college op dit moment verantwoord vindt. In de nota staan voorstellen die bijdragen aan een toekomstbestendige gemeente. Niet alle voorstellen zijn meegenomen, want het beschikbare geld is beperkt.

Het college legt deze Perspectiefnota ter vaststelling aan u voor. Ook vragen wij u om richting te geven bij het maken van keuzes, zodat we kunnen toewerken naar een structureel sluitende begroting voor 2026-2029.

Te nemen besluit

1. De Perspectiefnota 2025 vast te stellen;
2. De voorstellen uit de Perspectiefnota 2025 van de A₁-lijst te honoreren;
3. Kennis te nemen van de voorstellen op de A₂-lijst;
4. De voorstellen uit de Perspectiefnota 2025 van de B-lijst niet te honoreren;
5. Een ombuigingsopdracht op de bedrijfsvoering van € 250.000,- per jaar vast te stellen voor de jaren 2026 t/m 2029;
6. Een ombuigingsopdracht vast te stellen voor het sociaal domein van € 250.000,- in 2026 oplopend naar € 1.500.000 in 2029;
7. De kostendekkendheid van gemeentelijke heffingen te verhogen en aanvullende tariefverhogingen te onderzoeken;
8. De korting op indexering OZB terug te draaien;
9. Om € 9 miljoen uit de algemene reserve beschikbaar te stellen voor structurele lasten;
10. Om € 2 miljoen uit de algemene reserve beschikbaar te stellen voor incidentele lasten;
11. Om € 7 miljoen uit de algemene reserve beschikbaar te stellen als bestemmingsreserve voor kapitaallasten;
12. Het tekort voor 2026 en 2027 incidenteel te dekken uit het jaarresultaat 2024;
13. Het college opdracht te geven bovenstaande besluiten verder uit te werken en te verwerken bij het opstellen van de Begroting 2026-2029.
14. Het college opdracht te geven een ombuigingsvoorstel voor te bereiden voor ombuigingen op bestaand beleid ter hoogte van 1 tot 1,5 miljoen ten behoeve van het begrotingsproces 2026-2029.

Inleiding

De Perspectiefnota 2025 biedt een doorkijk naar de maatschappelijke, beleidsmatige en financiële opgaven waar gemeente Elburg voor staat. De wereld om ons heen verandert snel en ingrijpend. In de gemeente Elburg zien we dat terug in meerdere belangrijke ontwikkelingen. Onze bevolking groeit en

vergrijst, wat gevolgen heeft voor de woningmarkt, de zorgvraag en de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd stijgen de kosten voor zorg en ondersteuning, terwijl de beschikbare middelen achterblijven. Digitalisering biedt kansen voor efficiënte dienstverlening, maar vraagt ook aandacht voor informatieveiligheid en inclusiviteit. Klimaatverandering en energietransitie stellen nieuwe eisen aan onze ruimtelijke inrichting. Bovendien groeit de druk op het vertrouwen in de overheid en neemt de roep om een weerbare samenleving toe. Al deze trends maken duidelijk dat de gemeente Elburg keuzes moet maken om toekomstbestendig te blijven.

De Perspectiefnota 2025 bevat voorstellen die inspelen op deze noodzakelijke veranderingen en ontwikkelingen die buiten onze invloed plaatsvinden, maar wel om actie vragen. Zo investeren we gericht in het verbeteren van onze dienstverlening, zorgen voor passende woningbouw en voorzieningen en zetten in op het borgen van een sterke sociale basis en het toekomstbestendig maken van de zorg en het sociaal domein. Punten zoals die ook benoemd worden in het [rapport](#) van bureau Berenschot (2024). Daarnaast zijn er autonome ontwikkelingen, zoals hogere kosten in de jeugdzorg en de Wmo, die onvermijdelijk leiden tot extra lasten. In de Perspectiefnota is inzichtelijk gemaakt welke voorstellen het college voorstelt wel en niet te honoreren en waarom. Hierbij is gebruik gemaakt van een toetsings- en afwegingskader. Voorstellen die zijn opgenomen in de Perspectiefnota staan op de zogenaamde A₁-lijst. Voorstellen op de zogenaamde A₂-lijst zijn niet opgenomen in de Perspectiefnota zelf, maar worden – vanwege hun belang – wel nader onderzocht voor mogelijke alternatieve dekking in de begroting 2026–2029. Voorstellen op de B-lijst niet zijn opgenomen en niet worden meegenomen in de begrotingsuitwerking.

Door forse bezuinigingen op het gemeentefonds en structureel stijgende kosten is de urgentie om scherpe keuzes te maken groter dan ooit. Zonder heldere keuzes dreigen structurele begrotingstekorten vanaf 2028.

De financiële positie van onze gemeente is bij aanvang van 2025 positief. Mede door aanpassingen in de rijksbijdragen bij de Voorjaarsnota 2025 wordt de gemeente enige ruimte geboden voor 2026 en 2027. Tegelijkertijd vragen structurele lasten en risico's om een zorgvuldige en realistische benadering van onze meerjarenbegroting. De Meicirculaire 2025 kan bijdragen aan het beperken van tekorten, maar vanaf 2028 blijven de vooruitzichten onzeker en weinig positief. De structurele lasten uit nieuw beleid leiden, na verrekening van incidentele dekking uit de algemene reserve, tot een negatief begrotingsresultaat. Het college stelt daarom meerdere oplossingsrichtingen voor. Samen kunnen deze maatregelen helpen te komen tot een structureel houdbare begroting. Met deze perspectiefnota wordt de basis gelegd voor de begroting 2026–2029.

Als financiële uitgangspunten heeft het college aangehouden dat zij de reserves maximaal willen inzetten, voorstellen zoveel als mogelijk structureel te dekken en ten slotte 2026 en 2027 incidenteel sluitend te maken.

Beoogd effect

Met de vaststelling van de Perspectiefnota 2025 wordt gestuurd op een toekomstbestendige en financieel houdbare gemeente. De nota biedt duidelijkheid over prioriteiten en oplossingsrichtingen om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Argumenten

1.1 De gemeente streeft naar een structureel sluitende meerjarenbegroting

Door extra wettelijke taken, stijgende kosten en autonome ontwikkelingen is het noodzakelijk om nu scherpe keuzes te maken om de toekomstige financiële positie van de gemeente te borgen. Keuzes te maken ten aanzien van beleid, maar ook ten aanzien van oplossingsrichtingen. Door deze keuzes te maken ontstaat helderheid over de beschikbare ruimte en maatschappelijke prioriteiten, zodat de begroting structureel en reëel sluitend kan worden opgesteld.

2.1 De voorstellen zijn zorgvuldig afgewogen

De voorstellen die in de perspectiefnota worden gedaan dragen bij aan een toekomstbestendige gemeente Elburg. Het college heeft hierbij gebruik gemaakt van een toetsings- en afwegingskader op basis van wettelijke verplichtingen, maatschappelijke impact, urgentie en strategische doelen.

Kantttekeningen

1.1 Een aantal belangrijke ontwikkelingen met financiële gevolgen zijn deels nog niet meegenomen en worden pas bij de Programmabegroting 2026-2029 verwerkt.

- Voorjaarsnota en Meicirculaire 2025 van het Rijk
- Loon- en prijsstijgingen
- Structurele effecten uit de voorjaarsrapportage 2025

Over de Meicirculaire wordt de raad middels een raadsbrief in de tweede helft van juni geïnformeerd. De hieruit voortvloeiende indexeringen op loon- en prijsstijgingen worden in Begroting 2026-2029 verwerkt.

De Voorjaarsrapportage 2025 en de Jaarrekening 2024 worden separaat aan de raad voorgelegd in juni en ter vaststelling aangeboden bij de raadsvergadering van 7 juli 2025.

1.2 Structurele financiële risico's blijven bestaan

Er blijven risico's rond het sociaal domein (jeugdzorg, Wmo), woningbouw (stikstof, netcongestie), de ontwikkeling van PM-posten en de structurele financiële ruimte vanaf 2028. Deze risico's kunnen financiële consequenties hebben.

1.3 Niet alle voorstellen kunnen worden gehonoreerd

Door de beperkte financiële ruimte moeten prioriteiten worden gesteld en kunnen niet alle gewenste voorstellen worden uitgevoerd. Als we voorstellen van de B-lijst toch opnemen in de Perspectiefnota betekent dit dat er een grotere ombuigingsopdracht ontstaat richting de begroting. We gaan wel in gesprek met de provincie Gelderland over de begroting en de mogelijkheden die zij zien.

1.4 Aanvullende ombuigingen zijn noodzakelijk

In de Perspectiefnota worden een aantal oplossingsrichtingen genoemd: benutten reserves, MIP, taakstellende bezuinigingen op bedrijfsvoering en sociaal domein en inkomstenverhoging. Na vaststelling van de Perspectiefnota 2025 en inzet van deze oplossingsrichtingen ligt er het kader voor een sluitende meerjarenbegroting. Gelet op de risicoparagraaf en de structurele inzet van reserves zal het college daarnaast uitvoering geven aan een aanvullende ombuigingsopdracht binnen het bestaand beleid.

Financiën

Kijkend naar het totaalplaatje van beschikbaar resultaat per begin 2025, de voorstellen voor de Perspectiefnota en de oplossingsrichtingen uit hoofdstuk 6 van de Perspectiefnota, bieden de periode 2026-2029 een sluitend begrotingsperspectief.

	BG-26	BG-27	BG-28	BG-29
Structureel en reëel resultaat *	543	445	560	560
Voorstellen A-lijst op te nemen				
Incidenteel	-1.008	-992	0	0
Structureel	-5.031	-5.031	-5.031	-5.031
Oplossingsrichtingen				
Incidenteel	1.008	992	0	0
Structureel	4.488	4.586	4.579	5.127
Totaal	0	0	108	656

Bedragen x € 1.000

* Begroting MPB 2025-2028 plus structurele mutaties september- en decembercirculaires 2024

Communicatie/burgerparticipatie

Voorafgaand aan de behandeling in de gemeenteraad kunnen raadsleden en steunfractieleden technische vragen schriftelijk indienen en worden deze zoveel als mogelijk al beantwoord. Eventuele

nieuwe of verduidelijkende technische vragen kunnen gesteld worden op 16 juni 2025 tijdens een plenaire sessie.

Vervolg

Na vaststelling wordt de Perspectiefnota en de inzet van de oplossingsrichtingen verwerkt in de Programmabegroting 2026-2029. Gelet op de risicoparagraaf en de structurele inzet van reserves uitvoering zal het college tevens uitvoering geven aan een aanvullende ombuigingsopdracht binnen het bestaand beleid.

Bijlage(n)

- Raadsbesluit Perspectiefnota 2025
- Perspectiefnota 2025

Elburg, 27 mei 2025

Het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,

de secretaris,

ir. J.N. Rozendaal

Mw. mr. A.H. van der Maat-Bosma